

25.07.2025 nr 11-4/2025-003

ETTEKIRJUTUS

Magnum Medical OÜ-le ebaausate kaubandustavade kasutamise lõpetamiseks

Ettekirjutuse adressaat: Magnum Medical OÜ, registrikood 11332521, aadress Vae tn 16, Laagri alevik, Saue vald, Harju maakond 76401, e-posti aadress legal@magnum.ee

Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht: 25.07.2025, Tallinn

Konkurentsiamet (edaspidi ka Amet) teeb põllumajandustoote ja toidu tarneahelas ebaausa kaubandustava tõkestamise seaduse¹ (edaspidi PTEKS) § 7 lõike 1 ja korrakaitseaduse (edaspidi KorS) § 28 lõike 1 alusel ettekirjutuse alljärgneva resolutsiooni ja põhjendustega.

RESOLUTSIOON

Võttes arvesse, et Magnum Medical OÜ on rikkunud PTEKS § 4 lõikeid 1 ja 2, kehtestades lepingutingimused, mille kohaselt tema [...], mis võib toimuda enam kui 30 päeva pärast tarnija kauba tarnimist Magnum Medicali lattu, ning on rikkunud PTEKS § 5 lõiget 2, kehtestades lepingutingimused, mis võimaldavad esitada toidulisandite tarnijale nõudeid Magnum Medicali valduses või omandis oleva raiskuläinud toidulisandite eest tasumiseks,

kohustab Konkurentsiamet Magnum Medical OÜ-d:

1. Kehtestama lepingutingimused, mis võimaldavad järgida PTEKS § 4 lõigetes 1 ja 2 sätestatud maksimaalset 30-päevast maksetähtaega toidulisandite eest tasumisel ning hoiduma selliste lepingutingimuste, mis ei võimalda nimetatud maksetähtaega järgida, kehtestamisest ja rakendamisest edaspidi.
2. Kehtestama lepingutingimused, mis välistavad toidulisandite müüjale nõuete esitamise PTEKS § 5 lõike 2 mõttes raiskuläinud toidulisandi eest tasumiseks ning hoiduma selliste lepingutingimuste, mis võimaldavad selliste nõuete esitamist, kehtestamisest ja rakendamisest edaspidi.
3. Edastama muudetud lepingutingimused Konkurentsiametile.

Ettekirjutuse täitmisest tuleb teavitada **hiljemalt 25.08.2025** kirjalikult e-posti (info@konkurentsiamet.ee) teel.

MENETLUSE KÄIK

1. Konkurentsiamet algatas omal algatusel 14.08.2024 riikliku järelevalvemenetluse nr 11-2/24-0001 eesmärgiga kontrollida, kas Magnum Medical OÜ (edaspidi ka **Magnum Medical** või **ostja**) tegevus toidulisandite (edaspidi ka **kaup** või **toode**) ostu-müügi tarneahelas on kooskõlas põllumajandustoote ja toidu tarneahelas ebaausa kaubandustava tõkestamise seadusega¹ (edaspidi **PTEKS**).
2. Menetluse alustamise ajendiks oli turult laekunud informatsioon, mille kohaselt võivad toidulisandite müüjate (edaspidi ka **tarnija**) ja toidulisandite ostjate vahel sõlmitud lepingute tingimused olla vastuolus PTEKS-iga, eelkõige, mis puudutab lepingus toidulisandite ostule kohalduvaid maksetähtaegasid ja teisi tehinguga seotud kaubandustavasid.
3. Menetluses kõikide asjaolude väljaselgitamiseks pöördus Konkurentsiamet Magnum Medical poole 14.08.2024 (teabetaotlus nr 11-2/24-0001-040-1) ja 29.01.2025 (teabetaotlus nr 11-2/24-0001-040-7). Magnum Medical edastas oma vastused Konkurentsiameti teabepäringutele 12.09.2024, 25.09.2024 ja 21.02.2025.
4. 28.05.2025 edastas Konkurentsiamet Magnum Medicalile ettekirjutuse hoiatuse, sest pidas võimalikuks ettekirjutuse tegemist PTEKS § 4 lõigetes 1 ja 2 ning PTEKS § 5 lõikes 2 sätestatud ebaausate kaubandustavade kasutamise lõpetamise nõudes. Menetlusdokumendiga andis amet Magnum Medicalile võimaluse esitada asja kohta oma arvamus ja vastuväited.
5. Magnum Medical esitas 27.06.2025 oma vastuväited ettekirjutuse hoiatusele.

FAKTILISED ASJAOLUD JA MAGNUM MEDICAL OÜ ESITATUD SELGITUSED

6. Konkurentsiamet esitas Magnum Medical OÜ-le mitu teabetaotlust, milles palus selgitusi Magnum Medicali rolli kohta toidulisandite tarneahelas ja vastuseid ameti küsimustele seoses erinevate kaubandustavadega. Samuti palus Konkurentsiamet Magnum Medicalil edastata kõik Magnum Medical kui PTEKS § 3 lg 2 tähenduses põllumajandustoote ja toidu ostja ning toidulisandite müüja vahel sõlmitud kehtivad lepingudokumendid. Järgnevalt on toodud Magnum Medical esitatud seisukohad ja selgitused (kokkuvõtlikult).
7. Äriregistri andmetel on MAGNUM MEDICAL OÜ (registrikood 11332521) põhitegevusalaks ravimite ja muude apteegikaupade hulgimüük (EMTAK 46461). Ettevõtte 2023. majandusaasta aruande kohaselt ettevõtte tegevusalaks ravimite ja teiste tervisetoodete (sh toidulisandid) hulgimüük.¹
8. Menetluse käigus selgitas Magnum Medical, et osaleb toidulisandite tarneahelas turustamise ja tarnimise (hulgimüük) etapis. Seisuga 12.09.2024 ostab Magnum Medical PTEKS-i kohaldamisalas olevaid toidulisandeid kokku [...] erinevalt toidulisandi müüjalt. Edasi müüb ettevõtte neid [...] üle Eesti (edaspidi **Magnum Medical klient**).
9. Magnum Medical äritegevuses on kasutusel kaks erinevat kauba ostuga seotud lepingutüüpi: [...]

¹ Andmed kättesaadavad: https://ariregister.rik.ee/est/company/11332521/MAGNUM-MEDICAL-O%C3%9C?search_id=e25c48d&pos=2 (25.07.2025).

10. Magnum Medical märkis, et lähtub PTEKS reguleerimisalasse kuuluvate toidulisandite eest maksmisel PTEKS toodud 30-päevasest maksetähtajast. Üldjuhul on maksetähtaeg kokku lepitud lepingus. Juhul, kui leping maksetähtaega ei reguleeri või maksetähtaeg on pikem kui 30 päeva, lähtutakse 30-päevasest maksetähtajast. Maksetähtaega arvestatakse arvel toodud kuupäevast.
11. Enne lepingu sõlmimist või uu(t)e too(de)te sortimenti võtmist, palutakse tarnijal esitada info, kas toode kuulub PTEKS reguleerimisalasse. [...]

Ettekirjutuse-hoiatusele esitatud vastuväited

12. Konkurentsiamet esitas 28.05.2025 Magnum Medicalile esialgse seisukoha ja tegi ettekirjutuse hoiatuse, milles kokkuvõtlikult leidis, et Magnum Medical kehtestatud [...]lepingu tingimused ei võimalda järgida PTEKS § 4 lg-tes 1 ja 2 sätestatud maksimaalset 30-päevast maksetähtaega toidulisandite eest tasumisel. Samuti leidis amet, et Magnum Medicali kehtestatud lepingutingimused võimaldavad esitada toidulisandi müüjale nõudeid PTEKS § 5 lg 2 mõttes raiskuläinud toidulisandi eest tasumiseks. Magnum Medical esitas 27.06.2025 oma vastuväited. Vastuskirja kohaselt palub Magnum Medical jätta ettekirjutus tegemata ja lõpetada läbiviidav haldusmenetlus rikkumist tuvastamata, kuna lepingulised kokkulepped on vastavuses PTEKS-is toodud nõuetega.
13. Magnum Medicali hinnangul on Konkurentsiamet valesti mõistnud [...]lepingu sisu, kirjeldades [...]lepingute raames toimuvate tehingute olemust ja tarneaegu ebaõigesti ja seega tuvastanud müügitehingu olukorras, kus müüki ei ole veel tegelikult toimunud.
14. [...]
15. [...]
16. [...]
17. [...]
18. [...]
19. [...] Selliselt on maksetähtaeg Magnum Medical ja tarnija vahelises [...]lepingus ka sätestatud. Maksetähtaeg on 30 päeva, nii nagu seda näeb ette PTEKS § 4 lg 1.
20. Seoses PTEKS § 5 lg 2 kohaldumisega märgib Magnum Medical, et säte ei kohaldu enne kauba omandi üleminekut ega kauba riknemist. [...]
21. Magnum Medical lisab, et 3-kuulise aegumistähtajaga toode ei ole „raisku läinud“ toode, vaid endiselt kasutamiseks ja müümiseks sobiv. Samuti märgib Magnum Medical, et majandusliku riski ülekandmise keelu rakendamine on direktiivis piiratud üksnes rikneva kaubaga ja puudutab tooteid, mis pole veel riknenud. Seetõttu ei ole Magnum Medicali hinnangul see põhimõte laiendatav pika säilivusajaga kaubale ning Konkurentsiamet on sellele ebaõigesti tuginenud. Magnum Medical peab asjakohaseks vaid kitsamalt kauba raiskumiseku riski kandmisega seonduvat – kui kaup läheb raisku ja see ei ole toimunud müüja kontrolli all, vastutab selle eest ostja. Kuni kaup ei ole raisku läinud, ei toimu vastava kohustuse rikkumist ostja poolt kui kaup antakse või müüakse tarnijale tagasi.

22. Magnum Medicali hinnangul viib Konkurentsiameti tõlgendus olukorrani, kus lühikese säilivusajaga tooted tuleks lugeda raiskuläinuks juba nende tootmise hetkel, sest nende säilivusaja lõpuni on alati alla 3 kuu. Magnum Medicali järelduste kohaselt on toidulisand kolm kuud enne säilivusaja lõppu kasutamiseks sobiv ja säilitanud kõik oma omadused, et toodet ohutult ja eesmärgipäraselt kasutada, mistõttu ei saa sellise kauba tagastamist käsitleda ostja laos või omandis olemise ajal „raiskuläinud kaubaks“, mille tagastamine müüjale on PTEKS § 5 lg 2 alusel keelatud.
23. Magnum Medical on seega kokkuvõtlikult seisukohal, et Magnum Medical ei riku lepingutega seoses PTEKS § 4 lg-s 1 ja 2 ning PTEKS § 5 lg-s 2 sätestatud nõudeid.

ÕIGUSLIK HINNANG

PTEKS-i kohaldamine toidulisanditega seotud tehingutele ja tegudele

24. 01.11.2021 jõustus põllumajandustoote ja toidu tarneahelas ebaausa kaubandustava tõkestamise seadus ehk PTEKS, mille eesmärk on kaitsta põllumajandustoote ja toidu müüjaid ostjate ebaausate kaubandustavade eest. PTEKS-i reguleerimisalas on põllumajandustoote ja toidu tarneahelas tehtavad tehingud või teod, mille ese on põllumajandustoode ja toit ning mille tegemine ostja ja müüja vahel on majandus- või kutsetegevuse käigus keelatud (PTEKS § 1 lg 1, § 2 lg 2).
25. Põllumajandustoode ja toit PTEKS-i tähenduses on Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) I lisas nimetatud toode või selles lisas nimetamata toode, mis on töödeldud toiduks samas lisas nimetatud toodet kasutades (PTEKS § 3 lg 1). Seega, kui toidulisandi koostisosaks on ELTL I lisas nimetatud koostisosa (näiteks suhkur, marjad, kalamaksaõli jne), siis kohaldub nendega seotud ettevõtjate vahelistele tehingutele ja tegudele PTEKS.
26. Kuna Magnum Medical majandustegevus hõlmab muuhulgas ELTL I lisas nimetatud koostisosadega toidulisandite ostmist nende edasimüümise eesmärgil, siis kohaldub Magnum Medical sõlmitavatele lepingutele, tehingutele, tegudele ja muudele tavadele PTEKS ning Magnum Medical kohustub hoiduma toidulisandite müüjate suhtes ebaausate kaubandustavade kasutamisest enne ja pärast tehingut, samuti tehingu tegemise ajal.

Maksetähtaegadega seotud ebaausad kaubandustavad Magnum Medical OÜ [...]lepingutes

27. Ebaaus kaubandustava on keelatud (PTEKS § 2 lg 1). PTEKS § 4 sätestab, millised maksetähtajaga seotud kaubandustavad on ebaausad ja seega keelatud.
28. Müügilepingus ettenähtud põllumajandustoote ja toidu korrapärase tarnimise korral on keelatud ebaaus kaubandustava, mille kohaselt maksetähtaeg on pikem kui 30 päeva kokkulepitud tarneperioodi lõppemise päevast arvates või kõnealuse tarneperioodi eest makstava tasu kindlaksmääramise päevast arvates, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem (PTEKS § 4 lg 1). PTEKS § 4 lg-s 1 nimetatud juhul on keelatud ebaaus kaubandustava, mille kohaselt maksetähtaja arvutamiseks võetakse aluseks tarneperiood, mis on pikem kui üks kalendrikuu, sõltumata kokkulepitud tarneperioodi tegelikust pikkusest (PTEKS § 4 lg 2).
29. [...]
30. Selgitamaks, kas Magnum Medical poolt punktis 29 välja toodud lepingutingimused kujutavad endast maksetähtajaga seotud ebaausat kaubandustava, tuleb esmalt vastata

küsimusele, kas PTEKS §-s 4 sätestatud maksetähtaja arvutamise nõuded kohalduvad [...]lepingutele.

31. Magnum Medical edastatud lepingudokumentidest ja selgitustest nähtub, et [...]lepingute raames toimub toidulisandiga seotud tehing alljärgnevalt: [...]
32. Võlaõigusseadus (VÕS) [...]lepingut kui eraldiseisvat lepinguliiki ei käsitle. Samas, võttes arvesse Magnum Medical [...]lepingu olemust ja eset, siis võib asuda seisukohale, et [...]leping on sisult segatüüpi leping. Ka Magnum Medical eristab oma selgitustes [...]lepingus [...]lepingu, [...]lepingu ja [...] lepingu tunnustele vastavaid etappe. Siiski ei nõustu Konkurentsiamet alljärgnevatel kaalutlustel Magnum Medical seisukohaga, mille kohaselt on PTEKS-i kohaldamiseks vaja [...].
33. Lisaks ei nõustu Konkurentsiamet Magnum Medical väitega, mille järgi on PTEKS-i kohaldamise takistuseks ka asjaolu, et [...].
34. Nimelt rõhutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/633 preambula punktis 15, et ebaausaid kaubandustavasid võib ette tulla põllumajandustoote või toiduaine müügi igas etapis, enne või pärast müügitehingut või selle ajal, mistõttu tuleb direktiivi kõnealuste tavade suhtes kohaldada sõltumata sellest, millises etapis need esinevad. Eeltoodud punktist on PTEKS-i seletuskirja kohaselt lähtutud ka PTEKS-i koostamisel.² Seega on ka PTEKS §-s 4 nimetatud keelatud ebaausate kaubandustavade kaetud põllumajandustoote ja toidu müügi kõik etapid – nii enne tehingut, tehingu tegemise ajal kui ka pärast tehingut. Sellest võib järeldada, et maksetähtaegadele kohalduvad nõuded kehtivad ka siis, kui müügitehing, kui selline, ei ole veel formaal-juriidiliselt aset leidnud.
35. Sellest tulenevalt ei ole Konkurentsiameti hinnangul oluline tuvastada konkreetset müügitehingu toimumise hetke. Vastupidisel juhul ei oleks täidetud direktiivi ja PTEKS-i eesmärk, mille kohaselt tuleb ostjal hoiduda müüja suhtes ebaausate kaubandustavade kasutamisest kogu põllumajandustoote või toiduaine müügiprotsessi jooksul. PTEKS-i kohaldamisel tuleks lähtuda hoopis lepingust laiemalt ning selle tõlgendamisel võtta muuhulgas arvesse ka lepingu kui terviku eesmärki ja olemust (VÕS § 29 lg 6). [...]
36. Eelnevat arvestades peab Konkurentsiamet võimalikuks käsitleda Magnum Medical [...]lepingut PTEKS mõttes [...], kuna lepingu majanduslik eesmärk ja lepingupoolte ([...]) vastastikuste kohustuste sisuks on muuhulgas [...]. Konkurentsiamet leiab, et [...] mudelid võivad viia samasuguse majandusliku tulemuseni nagu juhtumid, kus [...].
37. Nagu järeldub PTEKS § 4 lõikes 1 kasutatud sõnastusest, siis kohaldub see säte müügilepingus põllumajandustoote ja toidu „tarnimise“ korral. Eesti Keele Instituudi (EKI) 2025 ühendsõnastiku kohaselt tähendab tarnimine kellegi millegagi varustamist, millegi kellelegi pakkumist või kasutada andmist või eelsõlmitud lepingu alusel müümist.³
38. Konkurentsiameti jääb oma esialgse seisukoha juurde, leides, et PTEKS 4 lg 1 tähenduses tuleb „tarnimise“ all mõista hetke, mil toidulisandi müüja annab toidulisandid Magnum Medicalile üle Magnum Medical [...]laos, millega kaasneb Magnum Medical võimalus kaupa edasi realiseerida. Kui kaup on jõudnud Magnum Medical lattu ehk valdusesse, on

² Põllumajandustoote ja toidu tarneahelas ebaausa kaubandustava tõkestamise seaduse 377 SE seletuskiri (edaspidi PTEKS seletuskiri), lk 5. Kättesaadav: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/5c0757e2-9aca-4f4a-9f17-208fa91fea72/> (25.07.2025).

³ EKI ühendsõnastik 2025. Kättesaadav: <https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/dsall/tarnimine/1/est> (25.07.2025).

tal õigus alustada kauba edasimüümise protsessiga ning seda olenemata asjaolust, et [...].

39. Toidulisandi müüja ja Magnum Medical vahelise tarnesuhte reguleerimise kontekstis ei saa [...]. Seega ei mõjuta ka pooltevahelised kokkulepped, et millisest hetkest loetakse tooted ostjale tarnituks, PTEKS § 4 kohaldamist.
40. Konkurentsiamet on juba eelnevalt selgitanud, et PTEKS §-s 4 nimetatud keelatud ebaausate kaubandustavadega on kaetud põllumajandustoote ja toidu müügi kõik etapid – nii enne tehingut, tehingu tegemise ajal kui ka pärast tehingut. Ameti hinnangul tuleb lähtuda [...]lepingu tõlgendamisel ja sisustamisel selle majanduslikust eesmärgist, milleks on toidulisandite ost ja müük. Sellest tulenevalt ei nõustu amet Magnum Medical seisukohaga, et tegemist ei ole tarnega PTEKS § 4 lg 1 tähenduses, st müügilepingu alusel toimuva tarnega.
41. Eeltoodust lähtudes kuulub Magnum Medical [...]leping PTEKS § 4 kohaldamisalasse.
42. PTEKS § 4 lg 1 kohaldub tehingutele, mille raames toimub kauba korrapärane tarnimine. Seega tuleb järgnevalt teha kindlaks, kas [...]lepingu raames tehtavad tarded kujutavad endast korrapärast tarnimist.
43. EKI 2025 ühendsõnastiku järgi tähendab mõiste „korrapärane“ midagi, mis toimub kindla korra järgi, ühtlaste vaheaegadega või ühtlases rütmis, ning põhineb teatud kindlatel arvulistel võrdsusvahekordadel.⁴
44. Magnum Medical edastatud [...]lepingutest nähtub, et kauba tarnimine toimub vastavalt [...].⁵
45. Magnum Medical 21.02.2025 selgituste kohaselt varieerub tellimuste esitamise sagedus [...].
46. Üldistatult tähendab eelnev ameti hinnangul igaküüseid tarneid, mida saab pidada PTEKS § 4 lõike 1 mõistes korrapäraseks. Seega on kohalduvaks normiks PTEKS § 4 lg 1.
47. PTEKS § 4 lg 1 kohaselt tuleb arvestada 30-päevast maksetähtaega tarneperioodi lõppemisest või tarneperioodi eest makstava tasu kindlaksmääramise päevast arvates, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem. Tasu kindlaksmääramise päeva all mõeldakse üldjuhul tarnija poolt arve väljastamise päeva.⁶
48. Ettekirjutuse punktis 31 toodud toidulisandi ostutehingu kirjeldusest nähtub, et toidulisandi müüja saab väljastada tarnitud kauba eest arve [...].
49. [...]
50. PTEKS § 4 lg-te 1 ja 2 eesmärk on kaitsta tarnijat, et ostja ei lükkaks tarnitud põllumajandustoote ja toidu eest maksmist liiga kaugele. Nende sätete kohaselt on maksetähtaja alguseks lubatud võtta maksimaalselt ühe kalendrikuu pikkune tarneperiood. Teisisõnu, kui tarnija tarnib kaupa ostja lattu kogu jaanuarikuu vältel, peab ostja tasuma

⁴ EKI ühendsõnastik 2025. Kättesaadav: <https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/dsall/korrap%C3%A4rane/1/est> (15.07.2025).

⁵ [...]

⁶ PTEKS seletuskiri, lk 13.

tarnitud kauba eest hiljemalt 30 päeva jooksul alates jaanuarikuu lõppemisest alates.

51. Eelnev on vajalik eelkõige selleks, et kaitsta müüjate majanduslikku elujõulisust. „*Oluline on, et nende oma käibevahenditest finantseeritav ajavahemik ei oleks pikem kui üks kuu (müüja ostab vajalikud materjalid, teeb töö ning maksab kuu lõpus palgad töötajatele, tasud teenuste eest, maksud jm). Arvete maksmisest saadud raha saab koheselt majandustegevusse tagasi suunata, täiendada laovarusid, võtta vastu uusi tellimusi jne. Pikema maksetähtaja puhul on kogu see tegevus käibevahendite puuduse tõttu takistatud.*“⁷
52. [...] võib see nihutada maksetähtaja PTEKS § 4 lg-s 1 lubatust kaugemale. [...]
53. Magnum Medical vastutus on planeerida ja arvestada toidulisandite tarnimist ja müüki selliselt, et tagada nõuetekohane tasu maksmine tarnijale. Kauba Magnum Medical [...]lattu saabumise hetkel on Magnum Medical teadlik, et toidulisandid on tema valduses ja tal on võimalik neid müüa. [...]
54. Selline kaubandustava viib maksetähtaja alguspunkti toidulisandi müüja kontrolli alt välja [...]. Selline kokkulepe võib tähendada olulist makseviivitust tarnijale, mis kahjustab tema rahavoogu ja suurendab ebakindlust. Sellised lepingutingimused kujutavad PTEKS § 4 lg-tes 1 ja 2 keelatud ebaausat ja keelatud kaubandustava, mis seisneb 30-päevase maksetähtaja mittejärgimises.
55. Konkurentsiamet peab võimalikuks, et Magnum Medical poolt tasu maksmist puudutavad [...]lepingu tingimused võivad kahjustada toidulisandite tarnijaid ebamõistlikult ka VÕS § 42 lg 3 p-de 13 ja 19 mõttes.
56. VÕS § 42 lõike 3 järgi on lepingutingimus ebamõistlik, kui sellega nähakse ette, et tingimuse kasutaja seob oma kohustuse täitmise asjaoluga, mille saabumine sõltub üksnes temast, samal ajal kui teine lepingupool võtab endale kohustuse, mille ta sõltumata sellest asjaolust peab täitma (p 13), samuti kui sellega antakse tingimuse kasutajale õigus ühepoolset määrata oma kohustuse täitmise aeg või antakse talle kohustuste täitmiseks ebamõistlikult pikk või ebatäpselt määratletud tähtaeg (p 19).
57. Nimelt on toidulisandi müüja oma müügilepingust tuleneva kohustuse täitnud, kui ta on andnud Magnum Medicalile toidulisandid üle. [...]
58. Lisaks peab tarnija võtma enda kanda riski, et kaup võib ostja valduses jääda müümata ja rikneda, ning hüvitama ostjale sellest tulenevad kulud. Seejuures puudub tarnijal selge ülevaade ostja tegelikest pingutustest kauba edasimüümisel enne selle raiskuminekut (täpsemalt p 63 jj). Tegemist on ebaõiglase äririski ülekandmisega tarnijale.
59. Konkurentsiamet ei nõustu Magnum Medical väitega, mille kohaselt on tegemist lepinguvabaduse põhimõttele alluva olukorraga. Ka [...]lepingu raames tuleb ostjal oma majandus- või kutsetegevuses põllumajandustoote ja toiduga tehtavates tehingutes ja tegudes veenduda, et need vastaksid PTEKS-i nõuetele. Ebaausa kaubandustava kasutamist ei saa põhjendada muuhulgas näiteks sellega, et sellise lepingu kasutamine on igal korral tarnija enda teadlik ja äriline valik. Tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/633 preambula p-st 16 loetakse teatavad kaubandustavad ebaausaks juba nende olemuse tõttu ja nende puhul ei tohiks kohaldada poolte lepinguvabadust. Nagu

⁷ Samas, lk 54.

Konkurentsiamet on juba eelnevalt selgitanud, on üheks selliseks ebaausaks kaubandustavaks ka PTEKS § 4 lõigetes 1 ja 2 sätestatu.

60. Konkurentsiamet ei nõustu Magnum Medicaliga selles, et direktiiv (EL) 2019/633 ja PTEKS § 4 lg 1 ja 2 piiravad poolte lepinguvabadust tingimustel, mis [...]lepingu puhul on täidetud alates hetkest, mil tarnija ja Magnum Medical vahel tekib müügitehing. Amet märgib taaskord, et nii PTEKS-ist kui direktiivist tulenevalt on ebaausa kaubandustava kasutamine keelatud müügitehingu igas etapis, sealhulgas ka enne müügitehingu tegemist.
61. Maksetähtaegadega seotud ebaausad kaubandustavad ei ole avatud poolte alternatiivseteks kokkulepeteks. See tähendab, et kokkuleppega ei ole võimalik pikendada arve esitamise ajahetke, mis võimaldab tegelikkuses ületada PTEKS § 4 lõigetes 1 ja 2 sätestatud maksimaalset lubatud maksetähtaega. Lepingutingimused, mis võimaldavad PTEKS-iga vastuolus olevat maksetähtaega, on tühised (PTEKS § 4 lg 9).
62. **Kokkuvõtlikult on Konkurentsiameti hinnangul punktis 29 Magnum Medical poolt kehtestatud [...]lepingu tingimused [...], vastuolus PTEKS § 4 lõigetega 1 ja 2.**

Toidulisandite tagasiostuskohustus ja muude kulude hüvitamine

63. PTEKS § 5 lg 2 sätestab, et ostjal on keelatud nõuda müüjalt makseid põllumajandustoote ja toidu raiskuminek või kao eest, kui see raiskumine või kadu ei ole toimunud müüja süül ning põllumajandustoote ja toidu raiskumine või kadu on toimunud ostja ruumides (p 1) või põllumajandustoote ja toidu omandiõigus on üle läinud ostjale (p 2).
64. [...]
65. [...]
66. PTEKS § 5 lõike 2 eesmärgiks on keelata ostja poolt müüjale majandusliku riski ülekandmine, mis tuleneb sellest, et põllumajandustoote või toidu edasimüük ei toimu enne nende raiskuminekut.⁸ See säte ei keela raiskuläinud kauba tagastamist, küll aga keelab see ostja tegevuse, mis seisneb selles, et ta kannab kauba halvenemisest tekkinud kulud üle tarnijale.
67. Sätte kohaldamisel on oluline eristada raiskuläinud kaupa ülejäänud müümata jäänud kaubast. Nimelt võimaldab PTEKS § 6 lg 1 p 1 ostjal ja müüjal kokku leppida müümata jäänud põllumajandus- ja toidukauba tagastamises ilma nende ja nende kõrvaldamise eest maksmata (nn kauba tagasiostukohustus). Magnum Medical hinnangul on tegu just eeltoodud olukorraga, kus toidulisandid on jäänud müümata. Seda kokkulepet ei saa aga kasutada PTEKS § 5 lõikes 2 sätestatud keelust kõrvalhoidmiseks, mistõttu tuleb pooltel pöörata lepingus erilist tähelepanu müümata jäänud ja raiskuläinud kauba eristamisele.
68. Oma 21.02.2025 vastuses selgitas Magnum Medical, et käsitleb raiskuläinud kaubana sellist kaupa, mis on näiteks [...]
69. Võttes arvesse PTEKS § 5 lõike 2 eesmärki, tähendab põllumajandustoote või toidu raiskumine ameti hinnangul eelkõige kauba müügijärgset halvenemist selliselt, et ostjal ei

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/633 ingliskeelses versioonis kasutatakse mõistet „the deterioration or loss“, mis otsetõlkes tähendab „halvenemist või kadu“.

ole enam võimalik kaupa (edasi) müüa täishinnaga. See võib seisneda näiteks, kuid mitte ainult, toote realiseerimis- või säilimisaja lõpptähtpäeva saabumises. Seejuures ei oma tähtsust, kas säilimisaja märkimisel kasutatakse termineid „kõlblik kuni“ või „parim enne“ ning kas kauba omaduste halvenemine on toimunud osaliselt või täielikult. Sellest tulenevalt võib PTEKS § 5 lõike 2 mõttes käsitleda raiskuläinud kaubana toidulisandeid, mille „parim enne“ on möödunud, kuid mille müümine võib olla, näiteks soodustingimustel, jätkuvalt võimalik.

70. Ameti hinnangul võib PTEKS § 5 lõiget 2 tõlgendada ka nii, et see hõlmab olukordi, kus põllumajandustoode või toidukaup on pärast müüki halvenenud sel viisil, et see ei vasta müügilepingus eelnevalt kokku lepitud kvaliteedistandarditele. Eelkõige võib siia alla liigitada kaubad, mille säilimisaeg on saabumas või lepingu tähenduses möödunud (nn minimaalse säilimisaja kokkulepped). Seetõttu võib ameti hinnangu kohaselt lugeda raiskuläinud kaubaks ka toidulisandid, mille säilivusaeg hakkab saabuma, kuid mille müümine võib olla, näiteks soodustingimustel, jätkuvalt võimalik.
71. Müümata jäänud kauba tagastamise põhjus ei tulene selle müügijärgsest halvenemisest. Siia hulka võib kuuluda näiteks müügiedu või nõudluse puudumine, hooaja- ja kampaaniakaubad, kaubavaru ülejääk, kaubavaru tagastamine lepingu lõppemisel jne.
72. Eeltoodut arvestades võib lepingus kokkulepitud kauba tagasiostukohustus olla käsitletav lubatud ebaausa kaubandustavana PTEKS § 6 lg 1 punkti 1 tähenduses üksnes muu põllumajandustoote ja toidu, kui PTEKS § 5 lõike 2 mõttes raiskuläinud kauba suhtes. Ameti hinnangul lähevad Magnum Medical punktides 64 ja 65 toodud lepingutingimused selle põhimõttega vastuollu.
73. [...]
74. Kuigi Konkurentsiamet ei vaidle vastu sellele, et toidulisandid võivad olla kasutamiseks sobivad ja säilitada kõik oma omadused ka kuni neli kuud enne säilivusaja lõppu, ei muuda see asjaolu tõsiasi, et sellise tähtaja läheduses olevad tooted kaotavad oma kaubandusliku väärtuse. Praktikas tähendab see, et tarnijad peavad tagastatud tooteid müüma märkimisväärse allahindlusega ja eeldusel, et sellisele kaubale üldse eksisteerib turul enam nõudlust.
75. Nagu eespool kirjeldatud, võib kaupa, mille säilivusaeg on saabunud või on peatselt saabumas, pidada PTEKS § 5 lg 2 mõttes raiskuläinud kaubaks. Selleks, et maksete nõudmise näol ei oleks tegemist ebaausa kaubandustava kasutamisega, peaks ostja kauba tagastamisel kindlaks tegema, milline võiks olla sellise rikkumisastmega kauba väärtuse vähenemisest tekkinud kulud ning millised on sellise kauba muud turustus- või kasutusvõimalus tarnija jaoks. Tarnija ei pea hüvitama ostjale kauba väärtuse vähenemisest tekkinud kulusid, kui halvenemine on aset leidnud ostja valduses ja/või omandis.
76. Konkurentsiamet ei nõustu Magnum Medical väitega, et PTEKS § 5 lõige 2 ei kohaldu [...]lepingu alusel müüdavatele kaupadele, mis ei ole [...]. [...], mis ei oleks kooskõlas PTEKS-i eesmärgiga ega tagaks tarnijate võrdset kaitset ebaausate kaubandustavade eest.
77. [...]
78. Tulenevalt PTEKS § 5 lõike 2 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/633 eesmärgist – hoiduda müüjate suhtes ebaausate kaubandustavade kasutamisest ning põhjendamatu ja ebaproportsionaalsest majandusliku riski ülekandmisest müüjale – tuleb

hoiduda kokkulepete tegemisest, kus kauba halvenemisest tulenev majanduslik risk kantakse täielikult üle tarnijale. Seda eriti juhul, kui halvenemine võis tuleneda ostja enda tegevusest või tegevusetusest (nt hiline väljapanek, vähene müügiarendus jne). Vastupidisel tõlgendusel puuduks ostjal vastav motivatsioon tagada tarnija kauba edasimüük enne kauba omaduste halvenemist.

79. PTEKS § 5 lõikes 2 nimetatud ebaaus kaubandustava ei ole avatud poolte alternatiivseteks kokkulepeteks ehk ostjal ei ole lubatud otseselt ega kaudselt nõuda müüjalt raiskuläinud kauba hinna hüvitamist ja muid kulusid (sh hävitamise ja käitlemise kulusid), isegi kui mõlemad pooled on sellega nõustunud. Seejuures ei ole määravaks, kas ostja on praktikas konkreetseid lepingutingimusi ka rakendanud. PTEKS-i kohaldamiseks piisab ka keelatud tegevuses kokku leppimisest.⁹
80. Kui ettevõtjatevaheline kokkulepe hõlmab otseselt või kaudselt ostja omandis või valduses oleva müümata jäänud põllumajandustoote või toidu tagasiostukohustust kaubale, mis võib sisaldada ka raiskuläinud kaupa PTEKS § 5 lõike 2 tähenduses, ning kauba halvenemises ei ole tarnija süüdi, peab kokkulepe sisaldama selget ja üheselt mõistetavat tarnija õigust saada hüvitist sellise kauba väärtuse vähenemisest tekkinud kulude, samuti käitlemise, hävitamise ja muude seotud kulude ulatuses.
81. **Kokkuvõtlikult on Konkurentsiameti hinnangul punktides 64 ja 65 toodud Magnum Medical kehtestatud lepingutingimused vastuolus PTEKS § 5 lõikega 2 ning käsitletavad ebaausa kaubandustavana, mis seisneb toidulisandi müüjalt Magnum Medical valduses ja/või omandis raiskuläinud toidulisandi eest maksete nõudmises.**
82. Vaadanud läbi Magnum Medical 27.06.2025 esitatud vastuväited, jääb Konkurentsiamet oma seisukohtade juurde. Konkurentsiamet on käesolevas ettekirjutuses ja menetluse käigus vastuväidetele vastanud ning esitatud vastuväited ei too kaasa ameti seisukoha ümbervaatamist.
83. Lähtudes eelnimetatud põhjendustest, on Konkurentsiameti hinnangul Magnum Medical OÜ tegevus vastuolus PTEKS § 4 lõigetega 1 ja 2 ning PTEKS § 5 lõikega 2. Korrariikkumise kõrvaldamiseks peab Konkurentsiamet vajalikuks teha Magnum Medicalile ettekirjutus ebaausate kaubandustavade kasutamise lõpetamise nõudes.
84. Vastavalt korrakaitseaduse § 28 lõikele 1 on pädeval korrakaitseorganil korrariikkumise korral õigus panna avaliku korra eest vastutavale isikule ettekirjutusega korrariikkumise kõrvaldamise kohustus ning hoiatada teda sunniraha kohaldamise eest, kui isik ei täida kohustust hoiatuses määratud tähtaja jooksul.

SUNNIRAHA HOIATUS

85. Kui Magnum Medical OÜ jätab käesoleva ettekirjutuse tähtaegselt täitmata, määrab Konkurentsiamet Magnum Medical OÜ-le põllumajandustoote ja toidu tarneahelas ebaausa kaubandustava tõkestamise seaduse¹ § 9 alusel sunniraha 50 000 (viiskümmend tuhat) eurot. Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud.
86. Ettekirjutuse tähtaegselt täitmata jätmise korral edastatakse see täitemenetluse alustamiseks ja sunniraha sissenõudmiseks kohtutäiturile. Sellisel juhul lisanduvad määratud sunnirahale

⁹ PTEKS seletuskiri, lk 5.

kohtutäituri kulud ja muud seadusest tulenevad täitekulud.

VAIDLUSTAMISVIIDE

87. Käesoleva ettekirjutuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile (Tatari 39, 10134 Tallinn, info@konkurentsiamet.ee) haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule (Tallinna Kohtumaja, Pärnu mnt 7, 15082 Tallinn, talhk.menetlus@kohus.ee) halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul otsuse teatavaks tegemisest arvates. Vaide või kaebuse esitamine ei peata ettekirjutuse täitmist ega sunnivahendi rakendamist, kui Konkurentsiamet või kohus ei otsusta teisiti.

ETTEKIRJUTUSE KÄTTETOIMETAMINE

88. Ettekirjutus saadetakse ettekirjutuse adressaadi äriregistris märgitud elektronposti aadressile legal@magnum.ee ning loetakse sellega haldusmenetluse seaduse § 27 lõike 2 punkti 3 alusel kätte toimetatuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelin Pärn-Lee
peadirektor

Ettekirjutuse koostanud ametnik: Kristin Truus, konkurentsiteenistuse jurist, 6672457, Kristin.Truus@konkurentsiamet.ee